

Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»
(повне найменування вищого навчального закладу)

Юридичний факультет
(назва інституту / факультету)

Кафедра професійних та спеціальних правових дисциплін
(назва кафедри)

Схвалено та затверджено на засіданні
науково-методичної ради факультету
протокол №1 від 30.09.2021

ЗАТВЕРДЖУЮ:
декан юридичного факультету
Степана Кельбя

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Інформаційне право

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова навчальна дисципліна
(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма

(назва програми)

Спеціальність 081 «Право»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 08 Право

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

(вказати: перший бакалаврський / другий магістерський)

Факультет юридичний

(назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Розробник: Полонка І. А., завідувач кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін, к.ю.н., доцент

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів): <http://www.bukuniver.edu.ua/fakulteti/yuridichnij-fakultet/kafedra-profes%D1%96jnih-ta-specz%D1%96alnih-pravovix-discipl%D1%96n/>

(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача (-ів))

Контактний тел.

E-mail: ivanka.polonka@gmail.com

Посилання на сторінку курсу на сайті дистанційного навчання університету

Консультації

четвер з 10.00 до 16.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Інформаційне право – досить молода галузь права. Лише 2 червня 2004 року був прийнятий наказ Міністерства юстиції України, який затверджував класифікатор галузей законодавства України, де передбачалось виділення галузі законодавства, яка регулює суспільні відносини, пов'язані із зв'язком, інформацією та інформатизацією (інформаційне право). У цей же час Вищою атестаційною комісією розширюється спеціальність 12.00.07, і на сьогодні вона визначається як „Адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право”.

Сучасний етап суспільного розвитку характеризується зростанням ролі та значення інформації. Право на доступ до інформації є одним з основних політичних та особистих прав людини. Інформатизація, яка стрімко розвивається, визначає інформаційну взаємозалежність різних сфер життєдіяльності людини, суспільства та держави, здійснює вплив на суттєву кількість елементів державності, розвиває соціальні відносини національних та міжнародних систем. Наслідком цього є загострення проблем інформаційної безпеки. Саме у рамках курсу „Інформаційне право” розглядаються різноманітні проблеми інформаційного суспільства, методи та засоби найбільш раціонального задоволення інформаційних потреб з ціллю забезпечення балансу інтересів особистості, суспільства та держави.

Саме це визначає актуальність вивчення дисципліни „Інформаційне право” на четвертому курсі юридичного факультету ПВНЗ „Буковинський університет” (бакалаврат).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Мета вивчення „Інформаційне право” як навчальної дисципліни полягає в тому, щоб допомогти тим, хто її опанує, зорієнтуватися в методах, способах, засобах охорони, захисту, регулювання діяльності у сфері інформації, які знайшли відображення у чинному праві, нормативно-правових актах, юридичній науці, практиці.

Основними завданнями навчального курсу є:

1. засвоєння знань щодо основ правового регулювання інформаційної діяльності різних суб'єктів, у тому числі законодавчого забезпечення формування та розвитку єдиного інформаційного простору України, правових основ організації та координації дій органів державної влади в цьому просторі;
2. визначення у понятійному апараті та природі інформаційного права його зв'язку з традиційними та новими міжгалузевими інститутами галузей права;
3. вивчення структури, джерел і методології інформаційного права у взаємозв'язку з правовою інформатикою;
4. з'ясування правових аспектів формування, розвитку охорони та захисту інформаційних ресурсів єдиного інформаційного простору України;
5. визначення проблем міжнародного співробітництва та з'ясування питань правового регулювання і розвитку глобального інформаційного простору;
6. формування у тих, хто вивчає інформаційне право, навичок щодо застосування знань у сфері інформаційної діяльності в майбутній практичній, науковій роботі, у тому числі удосконалення правової основи інформаційного простору й інформаційних ресурсів України.

3. Пререквізити.

Вивчення студентами основних правових інститутів курсу „Інформаційне право” має ґрунтуватися на вже одержаних знаннях у першу чергу з теорії держави і права, цивільного, кримінального, адміністративного права та інших галузей права, що вивчаються на попередніх курсах.

4. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання):

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування

правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

А) Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Б) Фахові компетентності спеціальності:

- ФК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- ФК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
- ФК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
- ФК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

Отримуються наступні **програмні результати навчання:**

- ПРН 1 Визначити переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- ПРН 2 Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
- ПРН 3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- ПРН 8 Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- ПРН 9 Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
- ПРН 21 Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
- ПРН 22 Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
- ПРН 23 Надавати консультацію щодо можливих засобів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	6	180	22		26		132		залік
Заочна	1	1	6	180	6				174		залік

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1 Загальні засади правового регулювання інформаційних відносин											
Тема 1. Поняття інформаційного права та його джерела.		2	2			11		2				15
Тема 2. Інформаційні правовідносини та їх суб'єкти.		2	2			11						15
Тема 3. Об'єкти інформаційних правовідносин. Правові режими інформаційних ресурсів.		2	2			11						15
Тема 4. Поняття та загальні засади реалізації права на доступ до інформації		2	2			11						15
Тема 5. Правові засади інформаційної безпеки. Захист інформації.		2	2			11		2				10
Тема 6. Міжнародне інформаційне право.		2	2			11						17
Модульна контрольна робота			2									
Разом за ЗМ1		12	14			66						87
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2 Правового регулювання інститутів інформаційного права											
Тема 7. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері масової інформації.		2	2			13		2				17
Тема 8. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері інтелектуальної власності та у науково-технічній сфері. Комерційна таємниця.		2	2			13						15
Тема 9. Правовий режим інформації про особу. Захист персональних даних.		2	2			13						15
Тема 10. Правове регулювання електронного документообігу, телекомунікацій та віртуального середовища Інтернет. Правове регулювання електронного урядування в Україні.		2	2			13						20
Тема 11. Відповідальність за правопорушення у сфері інформаційних відносин. Захист прав фізичних та юридичних осіб на інформацію.		2	2			14						20
Модульна контрольна робота			2									
Разом за ЗМ 2		10	12			66						87
Усього годин		22	26			132						174

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. «Поняття інформаційного права та його джерела»</p> <p>1. Пріоритетні напрями розвитку інформаційного права та законодавства в Україні.</p> <p>2. Місце інформаційного права в системі права України.</p> <p>3. Структура інформаційного законодавства.</p> <p>4. Побудова інформаційного суспільства в Україні: нормативна база.</p>	11
2.	<p>Тема 2. «Інформаційні правовідносини та їх суб'єкти»</p> <p>1. Сутність конституційного права на інформацію. Гарантії права на інформацію.</p> <p>2. Інформаційна діяльність органів влади.</p> <p>3. Висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні.</p>	11
3.	<p>Тема 3. «Об'єкти інформаційних правовідносин. Правові режими інформаційних ресурсів»</p> <p>1. Інформаційні ресурси та інформаційні продукти. Інформаційні системи та процеси.</p> <p>2. Види інформації види джерел інформації.</p>	11
4.	<p>Тема 4. «Поняття та загальні засади реалізації права на доступ до інформації»</p> <p>1. Поняття правового режиму інформації та його різновиди.</p> <p>2. Режим вільного доступу до інформації (загальна характеристика).</p> <p>3. Особливості реалізації права на доступ до інформації різних видів (до правової інформації, екологічної інформації тощо).</p> <p>4. Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу.</p>	11
5.	<p>Тема 5. «Правові засади інформаційної безпеки. Захист інформації»</p> <p>1. Питання попередження інформаційної війни та інформаційного тероризму в документах ООН.</p> <p>2. Технічний захист інформації.</p> <p>3. Ліцензування та державний контроль робіт з технічного та криптографічного захисту інформації.</p> <p>4. Національна система конфіденційного зв'язку.</p> <p>5. Функції та повноваження Державної служба спеціального зв'язку та захисту інформації України щодо забезпечення інформаційної безпеки.</p> <p>6. Забезпечення інформаційної безпеки в мережі Інтернет.</p>	11
6.	<p>Тема 6. «Міжнародне інформаційне право»</p> <p>1. Принципи міжнародного інформаційного права. Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України.</p> <p>2. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.</p> <p>3. Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації.</p>	11
7.	<p>Тема 7. «Правове регулювання інформаційних відносин у сфері масової інформації»</p> <p>1. Поняття та види інформаційної діяльності.</p> <p>2. Правовий статус засобів масової інформації як суб'єктів інформаційної діяльності.</p> <p>3. Правове становище Інтернет-видань.</p>	13

	4. Структура та повноваження Державного комітету з телебачення та радіомовлення.	
8.	<p>Тема 8. «Правове регулювання інформаційних відносин у сфері інтелектуальної власності та у науково-технічній сфері. Комерційна таємниця»</p> <p>1. Основні джерела права інтелектуальної власності.</p> <p>2. Інформація як об'єкт майнових прав. Застосування норм зобов'язального права в регулюванні інформаційних відносин.</p> <p>3. Правове регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю.</p> <p>4. Особливості регулювання інформаційних відносин інститутом патентного права. Ноу-хау.</p> <p>5. Правове регулювання інформаційних відносин при виробництві й поширенні програм для ЕОМ та баз даних.</p> <p>6. Договірне право у регулюванні інформаційних відносин.</p> <p>7. Правове регулювання інформаційних відносин при виробництві й поширенні програм для ЕОМ та баз даних.</p>	13
9.	<p>Тема 9. «Правовий режим інформації про особу. Захист персональних даних»</p> <p>1. Персональні дані як особливий інститут охорони прав на недоторканність особистого життя.</p> <p>2. Правове становище Департаменту з питань захисту персональних даних Секретаріату Уповноваженого Верхової Ради України з прав людини.</p>	13
10.	<p>Тема № 10 «Правове регулювання електронного документообігу, телекомунікацій та віртуального середовища Інтернет. Правове регулювання електронного урядування в Україні»</p> <p>1. Правові проблеми Інтернет-права (захист авторських та суміжних прав, поширення екстремістської інформації, захист приватного життя, кіберзлочинність тощо).</p> <p>2. Правове забезпечення електронного урядування в Україні, концепція його розвитку. 1</p> <p>3. Забезпечення функціонування електронного документообігу в Україні.</p> <p>4. Правове забезпечення електронного урядування в Україні, концепція його розвитку.</p> <p>5. Перспективи розвитку системи надання електронних адміністративних послуг в Україні.</p> <p>6. Значення розвитку системи електронного урядування як чинника запобігання корупції в Україні.</p>	13
11.	<p>Тема 11: «Відповідальність за правопорушення у сфері інформаційних відносин. Захист прав фізичних та юридичних осіб на інформацію»</p> <p>1. Адміністративні правопорушення у сфері інформаційних відносин та відповідальність за них.</p> <p>2. Дисциплінарна відповідальність як засіб забезпечення інформаційної безпеки на підприємствах, в установах, організаціях.</p> <p>3. Цивільно-правовий захист інформаційних відносин. Цивільно-правова відповідальність за порушення договірних зобов'язань та заподіяння шкоди в інформаційних відносинах.</p>	14

4. Поняття та види злочинів, пов'язаних з інформаційними відносинами. Особливості об'єкта і предмета злочинів, пов'язаних з інформаційними відносинами.	
5. Кримінологічно-криміналістична характеристика кібер-злочинів.	
Разом	132

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю. Формами поточного контролю є: усне, письмове опитування, тестування, розв'язування ситуаційних задач, практичні роботи, контрольні роботи.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- тести;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Відмінно
82-89	B	Добре	Добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	Незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)							Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
76.	76.	76.	76.	76.	76.	86.		

Змістовий модуль 2						Кількість балів	Сумарна к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
86.	86.	86.	86.	86.	106.		100
Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)						Кількість балів	Сумарна к-ть балів

7. Рекомендована література

Основна:

1. Богуш В.М., Юдін О.К. Інформаційна безпека держави. – К.: “МК-Прес”, 2005. – 432 с.
2. Кормич Б.А. Інформаційне право. Підручник / Харків: БУРУН і К., 2011.-334 с.
3. Куліш, А.М. Інформаційне право України [Текст]: навч. посіб. / А.М. Куліш, Т.А. Кобзева, В.С. Шапіро. - Суми: СумДУ, 2016. - 108 с.

4. Марущак А. І. Інформаційне право : Доступ до інформації: Навч. посіб. / А. І. Марущак. – К. : КНТ, 2007. – 532 с.
5. Марущак А. І. Інформаційне право : регулювання інформаційної діяльності : Навч. посіб. / А. І. Марущак. – К. : Видавничий дім «Скіф», КНТ, 2008. – 344 с.
6. Швець М.Я., Калюжний Р.А., Мельник П.В. Основи інформаційного права України: Навч. посіб./– К.: Знання, 2004. – 274 с.
7. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики): монографія-К.:«Освіта України, 2010.
8. Господарський кодекс від 16.01.2003 № 436-IV.Електронний ресурс:www.rada.gov.ua
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X.Електронний ресурс:www.rada.gov.ua
10. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.Електронний ресурс:www.rada.gov.ua
11. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III.Електронний ресурс:www.rada.gov.ua

Допоміжна:

1. Арістова І.В. Доктрина інформаційного права України // Публічне та приватне право. 2017, №1, С. 59-63.
2. Арістова І.В., Запара С.І, Органи місцевого самоврядування як суб'єкти реалізації національної політики розвитку інформаційного суспільства в Україні: цілі, завдання, функції, повноваження, напрями удосконалення // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2017. – Вип. 43. – Т.2 – С.7-20.
3. Баранов О.А. Віртуальність і правове регулювання . // Публічне право. - 2017. – № 1. – С. 210-218.
4. Баранов О.А. Напрями перспективних досліджень у галузі інформаційного права. // Інформація і право. – 2016. – № 2(17). – С. 15-31.
5. Белєвцева В.В Теоретико-правові підходи до визначення поняття “інформація” через інформаційні правовідносини . // Інформація і право. – 2015. – № 3(15). – С 5-10.
6. Белеков К.І. Технолого-правовий аналіз законодавства України в секторі інформаційної безпеки країни / Беляков К.І. // «Lex Portys». – Одеса, Національний університет «Одеська юридична академія» , 2017.
7. Брижко В.М. Приватність даних у хмарних технологіях / // Інформація і право. – 2016. – № 4(19). – С 47-59.
8. Брижко В.М. Сучасні основи захисту персональних даних в європейських правових актах // Інформація і право. – 2016. – № 3(18). – С 45-57.
9. Вдовиченко Л. Проблеми інформаційних відносин суб'єктів регуляторної діяльності та механізми їх вирішення.// Актуальні проблеми державного управління. -2013.- № 3.- С. 48-54.
10. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Діалектична єдність інформаційних прав та інформаційної свободи: до усвідомлення проблеми / // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».-2017.- № 1 (32), С. 5-15.
11. Діордіца І. Поняття і зміст кіберзагроз на сучасному етапі.// Підприємництво, господарство і право. -2017.- № 4. - С. 99-107.
12. Доронін І.М. Використання сучасних технологій розподіленої обробки даних: право та функції держави. // Інформація і право. – 2017. – № 2(21). – С. 51-58.
13. Золотар О.О. Права человека – от эпохи просвещения до информационного общества // Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem. – 2017. – 38/3. – с. 7-20.

14. Корж І.Ф. Явище рецепції інформації в безпековій функції держави . // Науковий вісник Херсонського державного університету. Збірник наукових праць. Серія «Юридичні науки. Випуск 6/2016. – Х., 2016. – С. 100 - 105.

15. Корж І.Ф. Зловживання правом на інформацію: сутність і форми // Інформація і право. – 2016. – № 4(19). – С 4-12.

16. Кохановська О.В. Приватно-правове розуміння інформаційних відносин в Україні.// Часопис цивілістики. 2017, № 22, С.128-133.

17. Красноступ Г.М. Правове забезпечення прозорості відносин власності щодо аудіовізуальних засобів масової інформації .// Інформація і право. – 2016. – № 1(16). – С. 58-65.

18. Ліпкан В.А. Систематизація інформаційного законодавства України : [моногр.] / В. А. Ліпкан, В. А. Залізняк ; за заг. ред. В. А. Ліпкана. — К. : О. С. Ліпкан, 2012. — 304 с.

19. Пилипчук В.Г. Інформаційна безпека та приватність у сфері захисту персональних даних / Пилипчук В.Г., Брижко В.М. // Інформація і право. – 2016. – № 4(19). – С 60-70.

20. Політанський В. Концептуальні ідеї розвитку інформаційного суспільства.// Підприємництво, господарство і право. 2017, № 4, С.140-144.

21. Радзівська О.Г. Інформаційна грамотність та цифрова нерівність: убезпечення дитини в сучасному інформаційному просторі / // Інформація і право. – 2017. – № 1(20). – С. 92-103

22. Ткаченко В.В. Законодавче забезпечення розбудови інформаційного суспільства в Україні.// Приватне та публічне право. - 2017.- № 2 .-С.77-81.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний портал Верховної Ради України . Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>

2. Урядовий портал органів виконавчої влади України. Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>

3. Єдиний державний реєстр судових рішень . Режим доступу : reyestr.court.gov.ua/

4. Інформаційна правова система ЛІГА:ЗАКОН. Режим доступу: <http://lz.ligazakon.ua/ua/>

5. Юридична бібліотека Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html

6. Офіційний веб-портал Державної архівної служби України. Режим доступу : <http://www.archives.gov.ua/>